

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

*Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας
Ομάδα για την Τεχνολογική, Οικονομική και Στρατηγική
Ανάλυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας*

*Πλαίσιο και προτάσεις για την ανάπτυξη
συνεργασιών: Συμπράξεις Δημοσίου και
Ιδιωτικού Τομέα*

Ομάδα Εργασίας:

Γιάννης Καλογήρου, Αν. Καθηγητής (Επιστημονικός Υπεύθυνος)
Θόδωρος Καρούνος
Αλέξιος Ζάβρας
Βασιλική Καρούνου
Δημήτρης Κορμπέτης
Θανάσης Πρίφτης
Αιμιλία Πρωτόγερου

Ιούνιος 2007

Περιεχόμενα

1	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα	1
1.1	Τι είναι οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα;	1
1.2	Ανταποδοτικά και μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ	6
1.3	Τα σημαντικότερα οφέλη από την εφαρμογή του συστήματος των ΣΔΙΤ	9
1.4	Κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία των ΣΔΙΤ	10
2	Η Διεθνής Εμπειρία	12
2.1	ΣΔΙΤ στη Μεγάλη Βρετανία.	14
2.2	Πεδία εφαρμογής των ΣΔΙΤ.	17
3	ΣΔΙΤ στον ελληνικό χώρο	18
3.1	Η πορεία των έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα μέχρι σήμερα	18
3.2	ΣΔΙΤ και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	21
4	ΣΔΙΤ στον τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	26
4.1	Εναλλακτικά μοντέλα ΣΔΙΤ στον τομέα των ΤΠΕ	27
4.2	Παραδείγματα για πιθανή εφαρμογή των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για έργα ΤΠΕ στους ΟΤΑ.	32
5	Συμπεράσματα	35
6	Πηγές	37

1. Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

1.1 Τι είναι οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα;

Οι **Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.)** είναι μορφές συνεργασίας των δημοσίων αρχών με επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες αποσκοπούν στην εξασφάλιση του σχεδιασμού, της χρηματοδότησης, της κατασκευής, της διαχείρισης, της λειτουργίας, της ανακαίνισης ή της συντήρησης δημοσίων υποδομών, αλλά και στην παροχή υπηρεσιών σε διάφορους τομείς της εθνικής οικονομίας.

Αφορούν σε σύνθετα σχήματα συνεργασίας του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα με μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις που κατά τη διεθνή αποδεδειγμένη εμπειρία στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών του κράτους προς τον πολίτη, στην παροχή της τεχνογνωσίας και των μεθόδων του ιδιωτικού τομέα προς τον δημόσιο, στην ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα της συνεργασίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μέχρι σήμερα αποτελούν το Αεροδρόμιο Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος», η Γέφυρα Ρίου-Αντίρριου και η Αττική Οδός. Η πρακτική που ακολουθείτο, προκειμένου να αναληφθούν τέτοιου είδους επενδυτικές δραστηριότητες ήταν να διαμορφώνεται ένας ξεχωριστός νόμος για κάθε ένα από αυτά τα έργα, καθώς δεν υπήρχε μέχρι τότε το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο που θα επέτρεπε και θα καθόριζε τους όρους για τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Τα έργα αυτά ολοκληρώθηκαν ταχύτερα και πιο αποτελεσματικά απ' ό,τι αν τα είχε αναλάβει εξ ολοκλήρου το Δημόσιο. Παράλληλα, όμως, αν δεν είχαν τεθεί οι βάσεις από το Δημόσιο, ο ιδιωτικός τομέας δεν θα μπορούσε να τα υλοποιήσει.

Έχει αποδειχθεί ότι η επιτυχία των ΣΔΙΤ στην πράξη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πληρότητα του συμβατικού πλαισίου που θα τις περιβάλλει. Το νομοσχέδιο που έχει ως στόχο το σαφή προσδιορισμό των κανόνων λειτουργίας του θεσμού, την

ενσωμάτωση της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας και την προσαρμογή με το ελληνικό κοινωνικό οικονομικό και αναπτυξιακό περιβάλλον, ψηφίστηκε το Σεπτέμβριο του 2005. Με το νόμο αυτό καθορίζονται το περιεχόμενο των ΣΔΙΤ και το πλαίσιο εφαρμογής τους στην Ελλάδα και προσδιορίζονται οι διαδικασίες προκειμένου ένα έργο να χαρακτηριστεί επιλέξιμο να ενταχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Δύο βασικά σημεία του νόμου είναι:

1. Το πεδίο εφαρμογής του, σύμφωνα με το οποίο οι ΣΔΙΤ θα πρέπει:

- να έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων ή και την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητα δημοσίων φορέων
- να προβλέπεται ότι οι ιδιωτικοί φορείς έναντι ανταλλάγματος αναλαμβάνουν ουσιώδες μέρος των κινδύνων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τη διαθεσιμότητα ή τη ζήτηση του αντικειμένου της ΣΔΙΤ, καθώς και των συναφών κινδύνων
- να προβλέπεται ότι η χρηματοδότηση, εν όλω ή εν μέρει, θα γίνεται με κεφάλαια που εξασφαλίζουν οι ιδιωτικοί φορείς

2. Ο προσδιορισμός των φορέων, δημόσιων και ιδιωτικών, που είναι οι εξής:

- Ως δημόσιοι φορείς ορίζονται το δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι ανώνυμες εταιρίες που το σύνολο του μετοχικού τους κεφαλαίου (έμμεσα ή/και άμεσα) ανήκει σε κάποιον από του προηγούμενους φορείς.
- Στις συμβάσεις σύμπραξης οι ιδιώτες συμβάλλονται μέσω Εταιριών Ειδικού Σκοπού (ΕΕΣ), οι οποίες αναλαμβάνουν ανάλογα με την περίπτωση (είτε με ίδια μέσα, είτε με υπεργολαβίες) την ολοκλήρωση των μελετών, την κατασκευή του έργου (ή την παροχή υπηρεσιών) και είτε τη λειτουργία και εκμετάλλευση του είτε τη συντήρησή του σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού. Η ΕΕΣ εξασφαλίζουν επίσης τη χρηματοδότηση του έργου, η οποία προέρχεται συνήθως σε ένα μικρό ποσοστό από κεφάλαια των ιδιωτών και κατά κύριο λόγο από δανειακά κεφάλαια. Στη διάρκεια της λειτουργίας της, η ΕΕΣ εισπράττει τμηματικές πληρωμές διαθεσιμότητας από το Δημόσιο ή/ και τέλη από τους χρήστες, αποπληρώνει σταδιακά τα δάνεια των τραπεζών

και, εφόσον έχει κέρδη, καταβάλλει μείρισμα στους μετόχους της, αναμένοντας μια εύλογη απόδοση στα ίδια κεφάλαια που έχει επενδύσει.

Διάγραμμα 1 : Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ΣΔΙΤ: Συνοπτικός Οδηγός, 2006)

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι πέραν των δύο βασικών μερών σε μια ΣΔΙΤ (δημόσιος και ιδιωτικός φορέας), άλλα μέρη που εμπλέκονται και είναι εξίσου σημαντικά είναι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χρηματοδοτούν το έργο, ο/οι κατασκευαστές, οι ασφαλιστικές εταιρίες, οι εταιρίες λειτουργίας και συντήρησης του έργου, οι προμηθευτές (όπου απαιτείται), αλλά και οι τεχνικοί και νομικοί σύμβουλοι που θα συνδράμουν στην υλοποίηση του έργου.

Επιπλέον σύμφωνα με το νόμο συστήνεται :

- Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (ΔΕΣΔΙΤ), η οποία χαράσσει την κυβερνητική πολιτική για τη δημιουργία υποδομών και την παροχή υπηρεσιών με τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων.

- Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με σκοπό:
 - τον εντοπισμό των υπηρεσιών και των αναγκαίων υποδομών που μπορούν να υλοποιηθούν μέσω ΣΔΙΤ και να υπαχθούν στις διατάξεις του Νόμου,
 - την προώθηση της ανάπτυξής τους,
 - τη διευκόλυνση και υποστήριξη των δημοσίων φορέων στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης για την επιλογή των ιδιωτικών φορέων που θα αναλάβουν την υλοποίηση.

Τέλος ο νόμος προβλέπει ότι το περιεχόμενο της σύμβασης πρέπει να καλύπτει:

- Το αντικείμενο της σύμβασης - η εκτέλεση έργων ή/και η παροχή υπηρεσιών.
- Το αντάλλαγμα που θα δικαιούνται οι ιδιώτες, καθώς και οι κίνδυνοι που θα αναλαμβάνουν.
- Την εξασφάλιση των πηγών των κεφαλαίων που θα απαιτηθούν, είτε στο σύνολό τους, είτε εν μέρει, η οποία είναι ευθύνη των ιδιωτικών φορέων.
- Το συνολικό προϋπολογιζόμενο κόστος εκτέλεσης του έργου ή της παροχής της υπηρεσίας δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός αν η Διυπουργική Επιτροπή αποφασίσει ομόφωνα να εντάξει και μία σύμβαση μεγαλύτερου προϋπολογισμού.

1.2 Ανταποδοτικά και μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ

Ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ είναι εκείνα τα έργα ή οι υπηρεσίες, για τις οποίες εκτός της χρηματοδότησης, του σχεδιασμού, της κατασκευής και της συντήρησής τους, οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν και την εκμετάλλευσή τους. Η εκμετάλλευση αυτή συνδέεται με την είσπραξη τελών από τους χρήστες του έργου ή της υπηρεσίας, μέσω της οποίας οι ιδιωτικοί φορείς αποπληρώνουν την αρχική επένδυση και προσδοκούν στην εξασφάλιση εύλογου κέρδους. Το ύψος των τελών, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος είσπραξής τους προσδιορίζονται με ακρίβεια στη σύμβαση σύμβασης που συνάπτεται μεταξύ του ιδιωτικού φορέα και της αναθέτουσας αρχής. Στην περίπτωση των ανταποδοτικών έργων ΣΔΙΤ, οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν, εκτός από τους

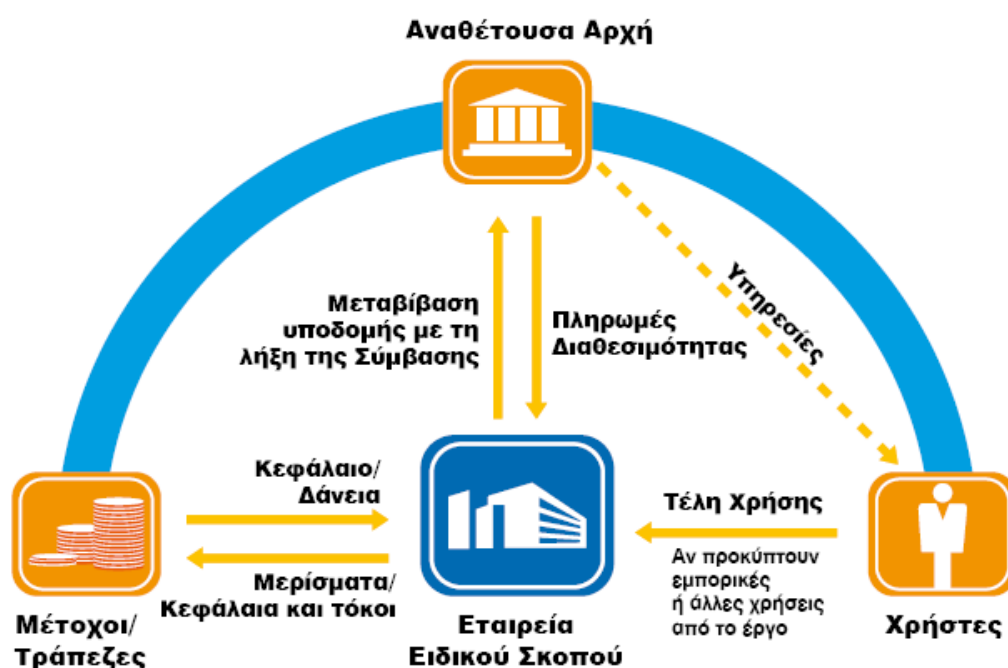
κινδύνους της χρηματοδότησης και της κατασκευής, και τον κίνδυνο της ζήτησης - το εάν δηλαδή οι πολίτες θα κάνουν την προβλεπόμενη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας - ώστε κατ' επέκταση οι ιδιώτες να μπορέσουν να εισπράξουν τα προσδοκώμενα από την σύμβαση έσοδα. Μετά το πέρας της συμβατικής περιόδου λειτουργίας το έργο μεταβιβάζεται στο δημόσιο. Στην περίπτωση που το έργο δεν είναι πλήρως ανταποδοτικό, η βιωσιμότητα της επένδυσης μπορεί να υποστηριχθεί και με τη χρηματοδοτική συμβολή του δημοσίου είτε με εφάπαξ ποσό κατά την περίοδο κατασκευής, είτε με τμηματικές καταβολές κατά την περίοδο λειτουργίας. Συνήθη ανταποδοτικά έργα είναι τα συγκοινωνιακά έργα (λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, σταθμοί αυτοκινήτων κλπ), περιβαλλοντικά έργα (ύδρευση, αποχέτευση, διαχείριση αποβλήτων), ενεργειακά έργα, έργα τουριστικής υποδομής και θεματικά πάρκα.

Διάγραμμα 2: Ανταποδοτικά Έργα ΣΔΙΤ (Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ΣΔΙΤ: Συνοπτικός Οδηγός, 2006)

Στα μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ δεν υπάρχει το στοιχείο της εκμετάλλευσης για τους ιδιωτικούς φορείς. Πρόκειται ουσιαστικά για κοινωνικού χαρακτήρα υποδομές ή υπηρεσίες των οποίων τη λειτουργία αναλαμβάνει το κράτος και απολαμβάνουν δωρεάν οι πολίτες. Σε αυτού του είδους τις συμπράξεις οι ιδιώτες αναλαμβάνουν την

υλοποίησή τους, αποπληρώνονται απευθείας από το δημόσιο τομέα και αναλαμβάνουν κινδύνους που αφορούν αποκλειστικά στη χρηματοδότηση και την κατασκευή και όχι στη ζήτηση για το συγκεκριμένο έργο ή την υπηρεσία. Αναλαμβάνουν ωστόσο τον κίνδυνο της διαθεσιμότητας, δηλαδή, τη διαχείριση και συντήρηση της υποδομής ή της υπηρεσίας, ώστε να την καθιστούν διαθέσιμη με σαφώς ορισμένες από το δημόσιο προδιαγραφές ποιότητας και λειτουργικότητας καθόλη τη διάρκεια της σύμβασης. Μετά το πέρας της συμβατικής περιόδου λειτουργίας το έργο περιέρχεται στο Δημόσιο.

Διάγραμμα 3: Ανταποδοτικά Έργα ΣΔΙΤ (Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ΣΔΙΤ: Συνοπτικός Οδηγός, 2006)

Τα μη ανταποδοτικά έργα ΣΔΙΤ είναι συνήθως έργα κοινωνικού χαρακτήρα. Τέτοια έργα, είναι τα σχολεία, τα νοσοκομεία, τα κτίρια δημόσιων υπηρεσιών, η παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και μηχανογράφησης, καθώς και τα συγκοινωνιακά έργα με χαμηλή ζήτηση (επαρχιακοί οδοί, δημόσιες συγκοινωνίες κλπ).

1.3 Τα σημαντικότερα οφέλη από την εφαρμογή του συστήματος των ΣΔΙΤ

Βασική αρχή αναφορικά με τα οφέλη που προκύπτουν από την εφαρμογή των ΣΔΙΤ είναι η βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας (value for money) των πόρων του δημόσιου τομέα κατά την παροχή υπηρεσιών με:

- Τη σαφή οριοθέτηση των αναγκών του δημοσίου, μέσω του σχεδιασμού και της κατασκευής υποδομών που θα προωθούν μακροπρόθεσμα την όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική χρήση των έργων.
- Περισσότερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες ταχύτερα και στο αναμενόμενο κόστος, δηλαδή υλοποίηση των έργων εντός προϋπολογισμού και χρονοδιαγράμματος. Σύμφωνα με το National Audit Office της Μεγάλης Βρετανίας, οι ΣΔΙΤ εξοικονομούν χρόνο και χρήμα, καθώς 76% των έργων παραδίδονται στον συμβατικό χρόνο παράδοσης (έναντι μόλις 27% με τον παραδοσιακό τρόπο) και 78% των έργων ολοκληρώνονται εντός του προβλεπόμενου προϋπολογισμού (έναντι μόλις 30% με τον παραδοσιακό τρόπο).
- Ορθολογικότερη κατανομή των επενδυτικών κινδύνων-ρίσκων. Τα έργα ΣΔΙΤ εμπεριέχουν κινδύνους τόσο για το δημόσιο τομέα όσο και για τους ιδιωτικούς φορείς που θα τα υλοποιήσουν. Οι κίνδυνοι ποικίλλουν και πρέπει να κατανέμονται ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη με τέτοιο τρόπο, ώστε το κάθε ένα από αυτά να αναλαμβάνει το ρίσκο που μπορεί να διαχειριστεί καλύτερα.. Στόχος της αναθέτουσας αρχής είναι η ελαχιστοποίηση του επενδυτικού ρίσκου, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η υλοποίηση του έργου. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει δυνατότητα να μειώσης των κινδύνων ανάλογα με την επίτευξη των συμβατικών υποχρεώσεων. Έτσι, οι υπερβάσεις χρόνου, για παράδειγμα, αποτρέπονται διότι ο ανάδοχος δεν πληρώνεται μέχρι να λειτουργήσει ένα έργο (π.χ. νοσοκομείο, σχολείο, σύστημα ασφαλείας κλπ). Ή, για παράδειγμα, εάν ο ανάδοχος δεν ανταποκριθεί στα πρότυπα ποιότητας του συμβολαίου συντήρησης και λειτουργίας, τότε οι πληρωμές δεν θα είναι οι προβλεπόμενες κ.ο.κ.

- Το σχεδιασμό του έργου έτσι ώστε να διατηρείται η αξία του μέχρι το τέλος της σύμβασης, καθώς και η δυνατότητα εναλλακτικής χρήσης του μετά την εκπνοή του συμβολαίου.
- Τη δυνατότητα, μέσω κοινοπραξιών διαφόρων μορφών, προώθησης έργων που δεν θα μπορούσε να αναλάβει οικονομικά ο δημόσιος τομέας μόνος του. Οι ΣΔΙΤ προσφέρουν επίσης την ευκαιρία στο κράτος να προγραμματίσει καλύτερα τις δαπάνες του.
- Την επίτευξη οικονομιών κλίμακας με την ομαδοποίηση ομοειδών έργων σύμπραξης, όταν διαμοιράζεται η χρήση στοιχείων παγίου κεφαλαίου.
- Ενσωμάτωση τεχνογνωσίας και καινοτομίας από τον ιδιωτικό τομέα στο δημόσιο. Έτσι μέσω των συμπράξεων δίνεται η δυνατότητα στο δημόσιο τομέα να εισαγάγει νέα τεχνογνωσία, να καταρτίσει καλύτερα τα στελέχη του και, επομένως, να γίνει περισσότερο αποτελεσματικός στην λειτουργία του.
- Προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων και αύξηση των θέσεων εργασίας.
- Απελευθέρωση πόρων για την υλοποίηση άλλων έργων που δεν μπορούν να υλοποιηθούν με ΣΔΙΤ.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, οι δημόσιοι φορείς μπορούν να ολοκληρώσουν ταχύτερα περισσότερα έργα ξεπερνώντας το πρόβλημα των περιορισμένων οικονομικών διαθέσιμων που αντιμετωπίζουν ακολουθώντας την παραδοσιακή μέθοδο προκήρυξής τους. Σε ό,τι αφορά στην κατασκευή, το σύστημα των ΣΔΙΤ δίνει κίνητρα στους ιδιώτες να σχεδιάζουν εξ αρχής το έργο, ώστε στο μέλλον να μπορούν να το συντηρήσουν αποδοτικότερα και οικονομικότερα, καθώς και να το παραδίνουν νωρίτερα προς χρήση. Η κύρια ωφέλεια βάσει της οποίας εκτιμάται η προσφορά των ΣΔΙΤ είναι η καλύτερη οικονομική αποδοτικότητα του έργου σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.

1.4 Κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία των ΣΔΙΤ

Η διεθνής εμπειρία μέχρι σήμερα έχει δείξει ότι προκειμένου οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα να έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα είναι απαραίτητες κάποιες προϋποθέσεις, όπως:

- Πολιτική βούληση για ανάπτυξη έργων με ΣΔΙΤ.
- Κατάλληλο νομοθετικό και οικονομικό πλαίσιο.

- Προσεκτική επιλογή κατάλληλων έργων. Δεν είναι απαραίτητη αλλά ούτε εφικτή η υλοποίηση όλων των έργων με τη μορφή των συμπράξεων. Για παράδειγμα, σήμερα στην Μεγάλη Βρετανία μόνο το 12-15% των δημοσίων έργων γίνονται με συμπράξεις.
- Επιλογή έργων που εντάσσονται σε ευρύτερο στρατηγικό σχεδιασμό ανάπτυξης.
- Τυποποίηση διαδικασιών για την μείωση του διαχειριστικού κόστους της διαγωνιστικής διαδικασίας.
- Ικανότητα του Δημοσίου να ανταποκριθεί θετικά στην πολυπλοκότητα των συμβάσεων έργων ΣΔΙΤ.
- Η μεγιστοποίηση του οφέλους σε σχέση με το κόστος ή αλλιώς η επίτευξη της μέγιστης αποδοτικότητας (efficiency) από την πλευρά του δημόσιου τομέα.. Προς αυτή την κατεύθυνση, συμβάλλουν η επιλογή του καταλληλότερου επενδυτικού σχήματος (εμπειρία, τεχνική και οικονομική προσφορά κ.λπ.), καθώς και ο σχεδιασμός του εμπορικού και συμβατικού πακέτου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του consortium. Επίσης, η δημιουργία του κατάλληλου μηχανισμού για τον έλεγχο της επίτευξης της αποδοτικότητας καθ' όλη τη διάρκεια του έργου είναι σημαντική και μπορεί να επιτευχθεί και μέσω ενός συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking).
- Η διαχείριση του κινδύνου (κατασκευαστικού, χρηματοπιστωτικού και έγκαιρης παράδοσης) καθώς και η δυνατότητα ανταπόκρισης του αναδόχου σ' αυτόν.
- Οι συμβάσεις να εξασφαλίζουν την οικονομική αποδοτικότητα και την χρηματοδότηση ("bankability") των έργων που επιλέγονται ως ΣΔΙΤ.
- Εκδήλωση ενδιαφέροντος από μέρους του ιδιωτικού τομέα.
- Αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας. Για παράδειγμα, οι συμβάσεις πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο απλές και να μην χρησιμοποιηθούν ως έμμεσος τρόπος ιδιωτικοποιήσεων. Οι ΣΔΙΤ είναι τρόπος κατασκευής, διαχείρισης, χρηματοδότησης κλπ δημοσίων έργων, δεν είναι τρόπος ιδιωτικοποίησης. Όπου οι ΣΔΙΤ χρησιμοποιήθηκαν ως έμμεσες ιδιωτικοποιήσεις (π.χ σε ορισμένα νοσοκομεία στο Ην. Βασίλειο) τα αποτελέσματα δεν ήταν ενθαρρυντικά αφού οδήγησαν σε αύξηση τους κόστους.

- Βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας με την πάροδο του χρόνου. Σε περίπτωση χειροτέρευσής της, οι ΣΔΙΤ θα την επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο, αφού μετακυλύουν το κόστος των έργων στο μέλλον.
- Ανάπτυξη ευρύτερου κλίματος συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Το ζητούμενο λοιπόν μέσα από τις ΣΔΙΤ είναι η ανάπτυξη και η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η μέθοδος της σύμπραξης με τον Ιδιωτικό τομέα έχει καταδειχθεί διεθνώς ότι αποτελεί, **όχι πανάκεια**, αλλά ένα αποτελεσματικό μέσο υλοποίησης συγκεκριμένων στόχων.

2. Η ευρωπαϊκή αγορά των ΣΔΙΤ

Η ευρωπαϊκή αγορά των ΣΔΙΤ σε διαγωνιστική διαδικασία (σε κεφαλαιακή αξία) μεγεθύνθηκε πάνω από δύο φορές ανάμεσα στο 2004 (από 20,2 δισεκ. ευρώ) και το 2005 (σε 53,8 δισεκ.).

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η αγορά των ΣΔΙΤ για το 2004/2005 σε σύγκριση με το 2003/2004. Οι αριθμοί στις παρενθέσεις υποδεικνύουν το ποσοστό αύξησης της αγοράς. Οι χώρες με τη μεγαλύτερη αύξηση είναι αυτές που δεν είχαν καθόλου έργα ΣΔΙΤ το προηγούμενο έτος. Εκτός από αυτές, οι χώρες εκείνες που εμφάνισαν τη μεγαλύτερη αύξηση σε συμπράξεις κατά το 2004/2005 ήταν η Γερμανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία.

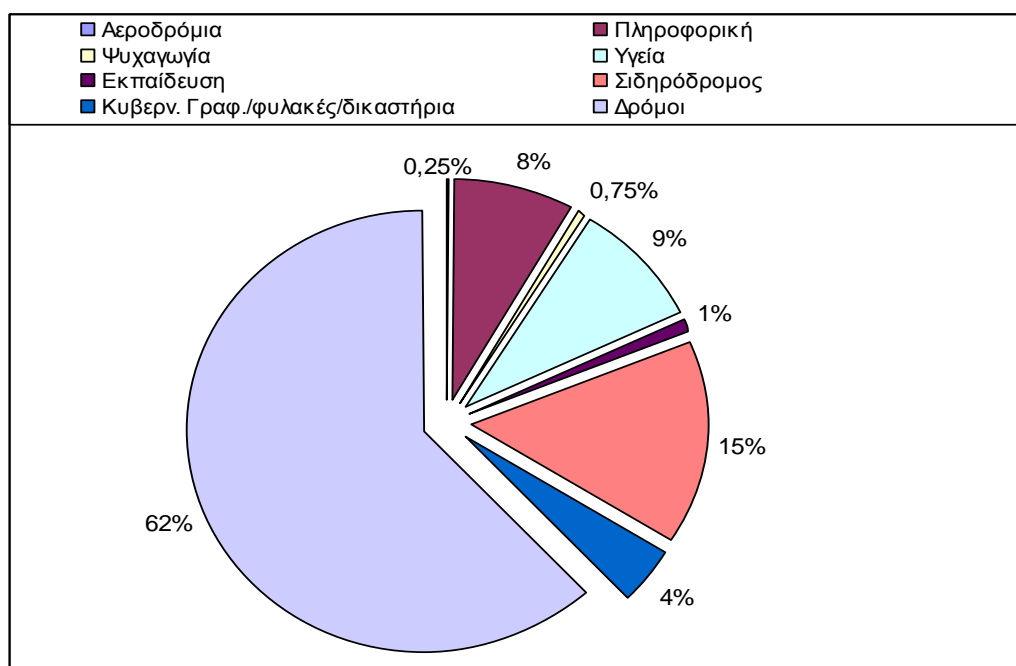
Πίνακας 1: Η αγορά ΣΔΙΤ στην Ευρώπη

2004/2005	ΧΩΡΕΣ	ΣΕ ΕΚΑΤ. € (% ΑΥΞΗΣΗ 04/05)	2003/2004	ΣΕ ΕΚΑΤ. €
1	Ιταλία	22451*(137)	Ιταλία	9448*
2	Ισπανία	10341 (95)	Ισπανία	5288
3	Γερμανία	8151 (600)	Γαλλία	1280
4	Γαλλία	2400 (87)	Γερμανία	1163
5	Πορτογαλία	1830 (335)	Ιρλανδία	707
6	Αυστρία	1695 (νέα)	Ουγγαρία	450
7	Ιρλανδία	1497 (νέα)	Πορτογαλία	420
8	Ολλανδία	1177 (νέα)	Κροατία	372

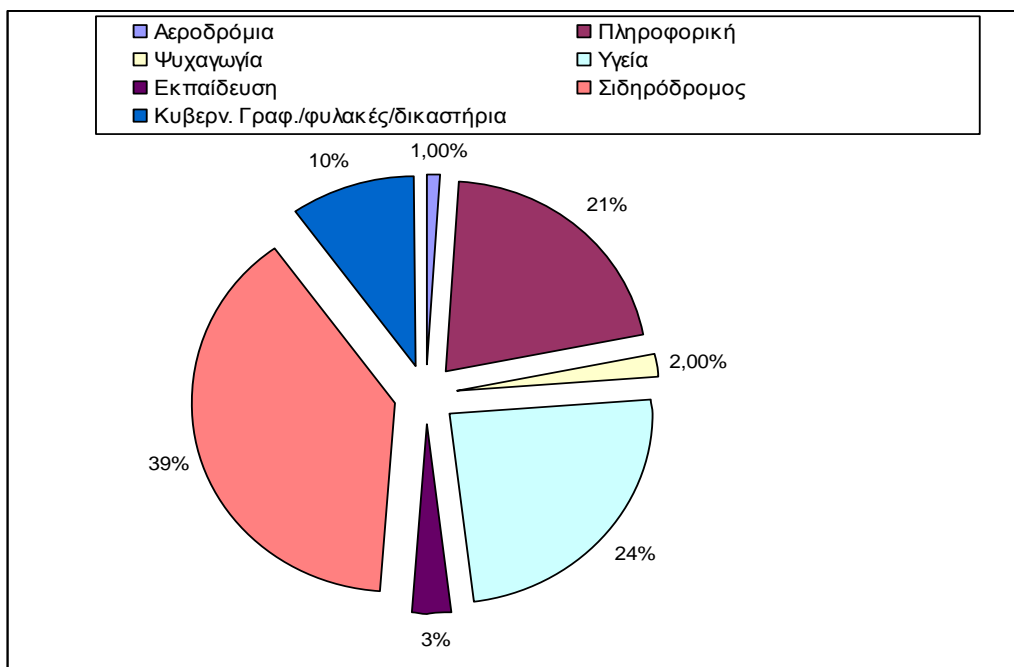
9	Ρουμανία	1173 (νέα)	Ολλανδία	193
10	Βέλγιο	1055 (νέα)	Νορβηγία	125

Πηγή: DLA Report 2005

Η συντριπτική πλειοψηφία των ΣΔΙΤ στον ευρωπαϊκό χώρο αφορούν στην κατασκευή οδικών αξόνων, ενώ μόλις το 8% της συνολικής τους αξίας αφορά σε έργα και υποδομές πληροφορικής (βλέπε διάγραμμα 3). Αν όμως αφαιρεθεί το ποσοστό των ΣΔΙΤ που αφορά στην κατασκευή οδικών αρτηριών παρατηρούμε ότι τα έργα πληροφορικής αποτελούν το τρίτο κατά σειρά πεδίο εφαρμογής των ΣΔΙΤ μετά τα έργα κατασκευής σιδηροδρόμων και τα έργα που σχετίζονται με την υγεία (βλέπε διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Κατανομή των ΣΔΙΤ (by capital value) ανά πεδίο εφαρμογής (Πηγή: DLA Report 2005)

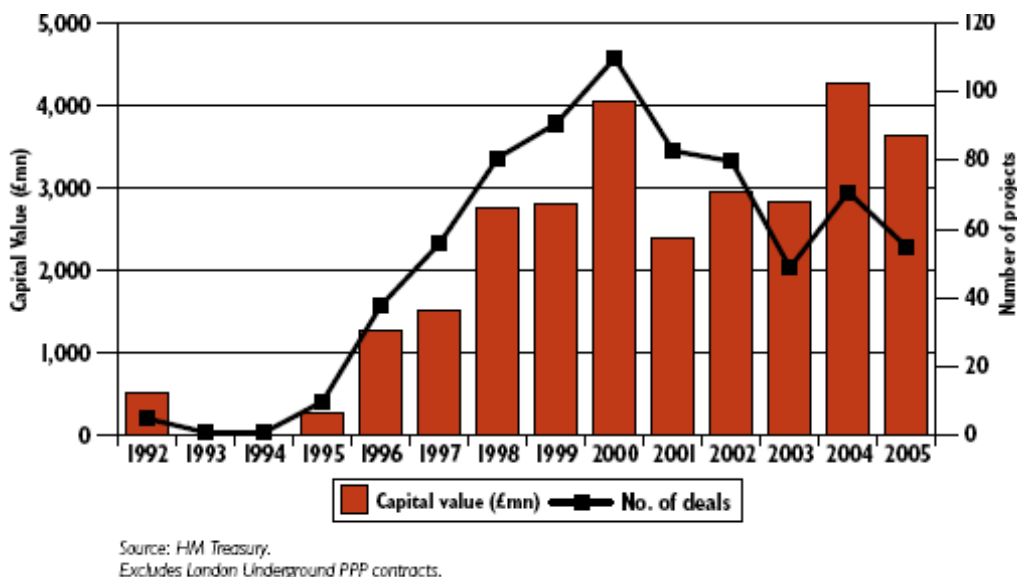
Διάγραμμα 5: Κατανομή των ΣΔΙΤ (by capital value) ανά πεδίο εφαρμογής εξαιρουμένων των οδικών αξόνων (Πηγή: DLA Report 2005)

2.1 ΣΔΙΤ στη Μεγάλη Βρετανία

Στις αρχές τις δεκαετίας του 90 άρχισαν για πρώτη φορά να υλοποιούνται στη Μεγάλη Βρετανία έργα με την εφαρμογή της πρωτοβουλίας ιδιωτικής χρηματοδότησης (Private Finance Initiative). Αρχικά αντιμετωπίστηκαν πολλές δυσκολίες που σχετίζονταν κυρίως με την έλλειψη εμπειρίας από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, το υψηλό κόστος συμμετοχής στους διαγωνισμούς, τον μη σαφή προσδιορισμό των προδιαγραφών των έργων, την έλλειψη τυποποιημένων τευχών και συμβάσεων, και την έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού.

Το 2000, το δημόσιο έχοντας συσσωρεύσει πια σημαντική εμπειρία στην διαχείριση έργων με τη μορφή των συμπράξεων, προχωρεί στη θεσμοθέτηση των ΣΔΙΤ δίνοντας μια πιο ευρεία διάσταση στον όρο αφού περιλαμβάνει εκτός από το PFI, τις συμβάσεις παραχώρησης (concession agreements) και τις κοινοπραξίες (joint ventures). Επίσης ιδρύεται το Partnership UK, μια ΣΔΙΤ με συμβουλευτικό ρόλο που σε συνεργασία με το National Audit Office είναι υπεύθυνη για το σχεδιασμό και τον έλεγχο των συμβάσεων στη Μεγάλη Βρετανία.

Το διάγραμμα 6 παρουσιάζει την αξία και τον αριθμό των έργων ΣΔΙΤ στη Μεγάλη Βρετανία από την έναρξη του θεσμού στη χώρα αυτή έως και το 2005. Μέχρι και το Μάρτιο του 2006 είχαν συμβασιοποιηθεί περισσότερες από 700 συμπράξεις με συνολική αξία που ξεπερνούσε τα 46 δισεκατ. στερλίνες.

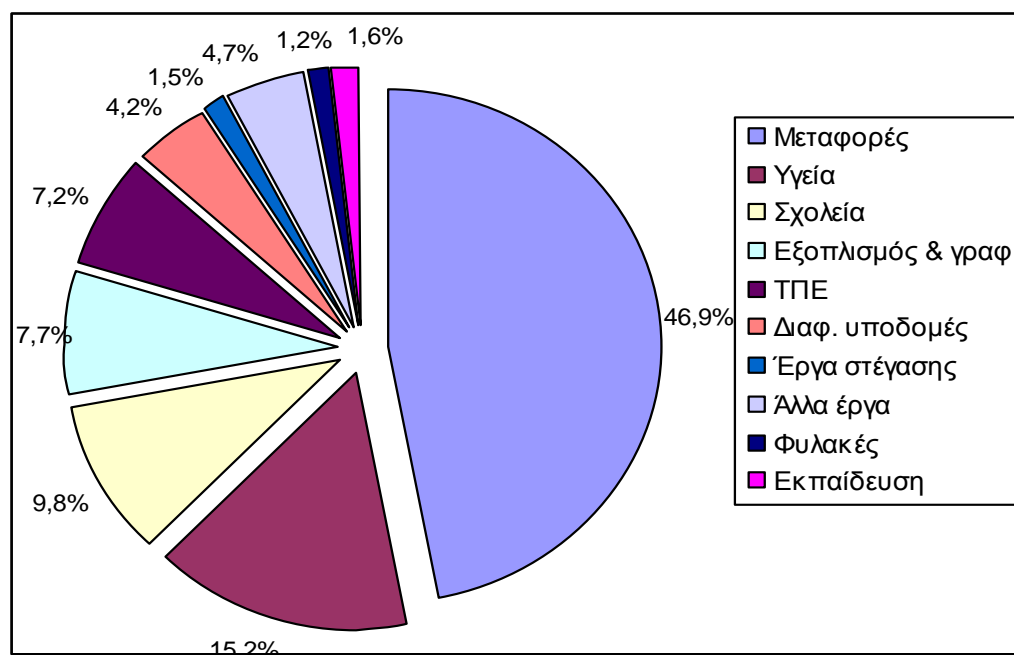
Διάγραμμα 6: Κεφαλαιακή αξία και αριθμός έργων ΣΔΙΤ στη Μεγάλη Βρετανία

Στο σύνολο των συμβάσεων αυτών ισχυρή είναι και η παρουσία των ΟΤΑ με 200 περίπου έργα, ενώ 500 από τις συμβάσεις αφορούν έργα σε λειτουργία. Επιπλέον από το 1997 μέχρι και σήμερα οι επενδύσεις σε ΣΔΙΤ κυμαίνονται μεταξύ 2 και 4 δισεκ. στερλινών το χρόνο.

Το ποσοστό της χρηματοδότησης σε δημόσιες υποδομές που προέρχεται από ΣΔΙΤ στο Ηνωμένο Βασίλειο, ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 12% περίπου για όλο το χρονικό διάστημα εφαρμογής του θεσμού. Το σχετικά μικρό και σταθερό ποσοστό της χρηματοδότησης από ΣΔΙΤ οφείλεται κυρίως στο ότι υπήρχε προσεκτική προσέγγιση στο θέμα αυτό μετά από κάποια αποτυχημένα παραδείγματα στα αρχικά στάδια εφαρμογής του θεσμού. Επιπλέον οι ΣΔΙΤ βρίσκουν εφαρμογή κατά κύριο λόγο σε τομείς βασικών υποδομών, όπου όμως υπάρχει ταυτόχρονα μεγάλη ευχέρεια επιλογής εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων και σχημάτων.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνεται η κατανομή των ΣΔΙΤ για το 2004 με βάση τον τομέα εφαρμογής τους. Είναι φανερό ότι ο τομέας των μεταφορών έχει πολύ

σημαντικό ρόλο, ενώ ακολουθούν με πολύ μικρότερα ποσοστά τα έργα που αφορούν στην υγεία, τα σχολεία, αλλά και τις ΣΔΙΤ στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Διάγραμμα 7: Κατανομή ΣΔΙΤ με βάση των τομέας εφαρμογής τους (2004)

Πηγή: Partnership UK

Όσον αφορά τις ΣΔΙΤ στον τομέα των ΤΠΕ, οι περισσότερες σχετίζονται με υποδομές πληροφορικής (information technology infrastructure). Στην πλειοψηφία τους έγιναν για λογαριασμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, επειδή αυτό φαίνεται ότι διαθέτει περισσότερες γνώσεις αναφορικά με το σχεδιασμό και την εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων. Επίσης οι συγκεκριμένες ΣΔΙΤ αφορούσαν έργα σχετικά απλά στο σχεδιασμό, με σαφείς τεχνικές προδιαγραφές και εύκολα προσδιοριζόμενα τελικά παραδοτέα.

2.2 Πεδία εφαρμογής των ΣΔΙΤ

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι υπάρχει ένα ευρύ πεδίο εφαρμογής για την κατασκευή έργων ή την παροχή υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ, όπως για παράδειγμα:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις. Δικαστικά μέγαρα, νομαρχιακά/ δημοτικά μέγαρα, υπηρεσίες μετεγκατάστασης, εστίες κοινωνικής πρόνοιας, διαχείριση ακίνητης περιουσίας

- Περιβάλλον: Διαχείριση στερεών & υγρών αποβλήτων, παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και άρδευσης, διαχείριση πηγών ενέργειας.
- Ψυχαγωγία: Τουριστικές εγκαταστάσεις, θεματικά πάρκα, εμπορικά κέντρα, χώροι αναψυχής, εκθεσιακοί χώροι, αθλητικές εγκαταστάσεις.
- Παιδεία-εκπαίδευση. Φοιτητικές εστίες, πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις, σχολεία, βιβλιοθήκες
- Υγεία: Νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κλινικές μονάδες θεραπείας,
- Μεταφορές: Αυτοκινητόδρομοι, τραμ , μετρό, αεροδρόμια, λιμάνια, μαρίνες, επαρχιακό οδικό δίκτυο, οδικό δίκτυο πόλεων, ηλεκτροφωτισμός, πάρκινγκ, εμπορευματικοί σταθμοί
- Ασφάλεια: Φυλακές, θεραπευτικές κοινότητες, αστυνομικά πυροσβεστικά κέντρα.
- Άμυνα: Στέγαση, γραφεία, κατασκευή βοηθητικών εγκαταστάσεων, εκπαιδευτικά κέντρα, τηλεπικοινωνίες, εξομοιωτές.
- Τεχνολογία: Υπηρεσίες και συστήματα πληροφορικής για σχολεία, πανεπιστήμια, υπουργεία, δημόσιες υπηρεσίες, δίκτυα επικοινωνίας.

Στα έργα αυτά, ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να αναλάβει την παροχή των εξής υπηρεσιών:

- Σχεδιασμό με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές.
- Κατασκευή, είτε με τη μορφή κατασκευής νέων κτιριακών εγκαταστάσεων είτε της ομαδικής ανακαίνισης μεμονωμένων ή ομάδων εγκαταστάσεων μίας συγκεκριμένης περιοχής.
- Συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων.
- Συντήρηση του εξοπλισμού του κτιρίου.
- Εστίαση
- Στάθμευση αυτοκινήτων.
- Συντήρηση του περιβάλλοντος χώρου των κτιρίων.
- Ασφάλεια και υπηρεσίες καθαριότητας.

3. ΣΔΙΤ στον ελληνικό χώρο

3.1 Η πορεία των έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα μέχρι σήμερα

Μέχρι σήμερα (6/2007), έχουν εγκριθεί έργα συνολικού προϋπολογισμού 2,5 δισ. Ευρώ (βλ. Πίνακα 2). Για αυτά έχει ανακοινωθεί και το "ημερολόγιο" των διαγωνισμών που θα διεξαχθούν τόσο για την εξεύρεση των συμβούλων, όσο και για την οριστικοποίηση των κοινοπραξιών που θα αναλάβουν τη δημιουργία τους.

Το υπουργείο Οικονομίας εκτιμά ότι έως το τέλος του 2007 είναι πιθανόν να έχουν προκηρυχθεί οι διαγωνισμοί για την επιλογή αναδόχων για έργα που ο προϋπολογισμός τους μπορεί να ανέλθει έως και τα 650 εκατ. ευρώ. Σταδιακά και εντός της προσεχούς διετίας και τα υπόλοιπα έργα, από το σύνολο των έργων προϋπολογισμού 2,5 δισ. ευρώ που έχουν εγκριθεί από την κυβέρνηση, πρόκειται να λάβουν το δρόμο των προκηρύξεων. Για την έναρξη της κατασκευής των πρώτων έργων απαιτούνται ακόμα αρκετοί μήνες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ειδικής γραμματείας ΣΔΙΤ, από την προκήρυξη του διαγωνισμού μέχρι την υπογραφή της σύμβασης και την εγκατάσταση του αναδόχου θα μεσολαβήσει, στην καλύτερη περίπτωση, διάστημα 9 έως 12 μηνών. Από το σημείο αυτό και ύστερα, η διεθνής εμπειρία έχει δείξει, ότι τα συγκεκριμένα έργα κατασκευάζονται ταχύτατα, αφού ο ανάδοχος αρχίζει να πληρώνεται από τη στιγμή που η υποδομή θα είναι διαθέσιμη προς χρήση.

Πίνακας 2: Εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ (Πηγή: Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ
(<http://www.sdit.mnec.gr/el/projects/>))

Τομέας εφαρμογής	Αναθέτουσα αρχή	Έργο	Προϋπολογισμός (σε εκατ. ευρώ)
Εκπαίδευση	Ο.Σ.Κ	Κατασκευή και συντήρηση 27 σχολικών μονάδων στην Αττική	180
		Κατασκευή και συντήρηση 31 σχολικών μονάδων στην Κεντρική Μακεδονία	140
		Κατασκευή και συντήρηση 23 σχολικών μονάδων στην Ανατολική Μακεδονία, τη Θράκη την Ήπειρο και τα νησιά του Ιονίου	76
	Δ.Ε.Π.Π.	Κατασκευή και συντήρηση 6 κτιριακών υποδομών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου	100
Υγεία	ΔΕΠΑΝΟΜ Α.Ε.	Υλοποίηση του νέου ογκολογικού νοσοκομείου Θεσσαλονίκης	396
		Υλοποίηση του νέου παιδιατρικού νοσοκομείου Θεσσαλονίκης	389
		Υλοποίηση του νέου Γενικού Νοσοκομείου Πρέβεζας	131
Στέγαση Δημόσιων Υπηρεσιών	ΚΕΔ Α.Ε.	Κατασκευή και συντήρηση 7 πυροσβεστικών σταθμών	38
		Κατασκευή και συντήρηση 11 κτιρίων της ΕΛ.ΑΣ	149
		Τεχνική διαχείριση 4 κτιρίων της ΕΛ.ΑΣ.	36
		Κατασκευή και συντήρηση 5 διοικητηρίων Νομαρχιών και Περιφερειών σε Πάτρα, Κόρινθο, Λαμία, Τρίκαλα και Ιωάννινα	135
Δικαιοσύνη	ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	Κατασκευή και συντήρηση 3 νέων καταστημάτων κράτησης σε Θεσσαλονίκη, Βόλο και Κόρινθο	238
		Κατασκευή και συντήρηση 2 νέων δικαστικών μεγάρων σε Πάτρα και Ηράκλειο	120
Τουρισμός	Γενική Γραμματεία Ολυμπιακής Αξιοποίησης	Μετασκευή Ολυμπιακού Κέντρου Φαλήρου (ΤΑΕ ΚΩΟ ΔΟ) σε διεθνές συνεδριακό κέντρο	65
Λιμενικές	Υπουργείο εμπορικής	Εγκατάσταση και λειτουργία	342

υποδομές	ναυτιλίας	συστημάτων ασφαλείας σε 12 λιμάνια της χώρας	
----------	-----------	--	--

Εκτιμήσεις της ειδικής γραμματείας ΣΔΙΤ αναφέρουν ότι οι πρώτες κατασκευαστικές εργασίες για τέσσερα τουλάχιστον έργα μπορούν να ξεκινήσουν στις αρχές του 2008. Στην κορυφή της λίστας έναρξης υλοποίησης βρίσκονται τα έργα της κατασκευής των επτά πυροσβεστικών σταθμών στην περιφέρεια και της ανακατασκευής εσωτερικών χώρων του Κλειστού Γυμναστηρίου στο Ολυμπιακό Συγκρότημα Φαλήρου για τη δημιουργία διεθνούς συνεδριακού κέντρου.

Πέραν των ήδη εγκεκριμένων έργων, εξετάζεται η ένταξη και νέων έργων τα οποία θα έχουν και ανταποδοτικό χαρακτήρα. Αρμόδιοι φορείς, κυρίως ΟΤΑ, έχουν υποβάλλει προτάσεις για τη σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για τη διαχείριση απορριμμάτων, με κάλυψη του κόστους μέσω των τελών που καταβάλλουν οι δημότες. Μέχρι στιγμής τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ είναι μη ανταποδοτικά, δηλαδή αποπληρώνονται σταδιακά από το Δημόσιο χωρίς να επιβαρύνεται ο τελικός χρήστης.

Το σύνολο σχεδόν των εγκεκριμένων έργων που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 2 δεν αφορούν σε ΤΠΕ. Ωστόσο το αντικείμενο της ΣΔΙΤ που αφορά στην εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων ασφαλείας στους 12 λιμένες της χώρας έχει ισχυρό πληροφοριακό περιεχόμενο. Με δεδομένη, την υποχρέωση συμμόρφωσης των λιμένων και των λιμενικών εγκαταστάσεων με την εθνική νομοθεσία και τους νέους ευρωπαϊκούς και διεθνείς κανονισμούς, σκοπός της σύμπραξης αυτής, είναι η διασφάλιση συνθηκών ασφαλείας στις παραπάνω λιμενικές εγκαταστάσεις με τη λειτουργία συστημάτων ασφαλείας που ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις. Καθ' όλη τη διάρκεια της σύμπραξης, η οποία θα είναι 8 χρόνια από την έναρξη της λειτουργίας των συστημάτων ασφαλείας, θα αναβαθμισθούν τα παρεχόμενα επίπεδα ασφάλειας και θα επιτευχθεί ταχύτερη και αμεσότερη κινητοποίηση και συντονισμός του μηχανισμού ασφαλείας των λιμένων σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, μέσα από τον καθορισμό υψηλών προδιαγραφών απόδοσης και διαθεσιμότητας, καθώς η τήρησή τους θα αποτελεί βασική παράμετρο για την αποπληρωμή του Ιδιωτικού Φορέα που θα επιλεγεί. Η επιλογή της συμβατικής περιόδου των οκτώ χρόνων έγινε με στόχο τη μείωση του κινδύνου που αναλαμβάνει ο Δημόσιος Τομέας όσον αφορά αφενός στην πιθανότητα τροποποίησης της ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας σχετικά με τις απαιτήσεις ασφαλείας των λιμενικών εγκαταστάσεων και αφετέρου στην απαξίωση των

συστημάτων ασφαλείας λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων στο χώρο αυτό.

Αυτή τη στιγμή, αξιολογούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομίας δημόσια έργα συνολικού προϋπολογισμού 500 εκατ. ευρώ, τα οποία προβλέπεται ότι θα υλοποιηθούν με τη μέθοδο των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα. Στόχος της διαδικασίας αυτής είναι να οριστικοποιηθεί η λίστα εκείνων που θα προωθηθούν προς έγκριση στη συνεδρίαση της Διυπουργικής Επιτροπής ΣΔΙΤ, στα μέσα Ιουλίου 2007.

Εφόσον εγκριθεί το σύνολο των νέων αυτών έργων, ο συνολικός προϋπολογισμός των δημοσίων έργων που θα υλοποιηθούν μέσω των ΣΔΙΤ τα επόμενα χρόνια θα ανέλθει σε 2,9 δις. ευρώ περίπου. Δύο από αυτά προβλέπεται ότι θα έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα, δηλαδή μέρος του κόστους θα καλυφθεί από τους ιδιώτες που θα πληρώνουν για τη χρήση τους. Πρόκειται για ένα έργο που προβλέπει την κατασκευή κέντρου διαχείρισης απορριμμάτων στην περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας και για ένα ακόμη έργο που προβλέπει την κατασκευή μονάδας βιολογικού καθαρισμού στη Ραφήνα (μέρος του κόστους ή όλο το κόστος θα καλυφθεί από τις πληρωμές των δημοτών που θα κάνουν χρήση της συγκεκριμένης υπηρεσίας).

Τα δύο αυτά έργα αποτελούν τα πρώτα έργα ανταποδοτικού χαρακτήρα που θα προωθηθούν στο πλαίσιο των ΣΔΙΤ, καθώς το σύνολο των έργων προϋπολογισμού 2,5 δις. ευρώ, που έχουν ήδη λάβει το «πράσινο φως», θα αποπληρωθούν από το δημόσιο με την καταβολή δόσεων στο βάθος χρόνου που προβλέπεται από την κάθε σύμβαση.

Η επιλογή του σχήματος ΣΔΙΤ που θα ακολουθηθεί εξαρτάται τόσο από τη φύση του υπό υλοποίηση έργου ή υπηρεσίας, όσο και από την απόφαση των ίδιων των φορέων του δημοσίου για το μέγεθος της εμπλοκής των ιδιωτών σε αυτή. Σε κάθε περίπτωση όμως η απόφαση για την εμπλοκή αυτή θα πρέπει να σχετίζεται με τη βέλτιστη κατανομή σε δημόσιο και ιδιώτες κάθε είδους κινδύνου που σχετίζεται με την υλοποίηση της σύμπραξης. Η ανάληψή τους από το μέρος εκείνο που είναι σε θέση να τους διαχειριστεί καλύτερα αποτελεί το κομβικό σημείο επιτυχίας μίας σύμπραξης.

3.2 ΣΔΙΤ και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Όπως είδαμε παραπάνω, οι ΣΔΙΤ απολαμβάνουν τελευταία μια συνεχώς διευρυνόμενη εφαρμογή στην ευρωπαϊκή αγορά, περιλαμβανομένων και των νέων χωρών-μελών της Ε.Ε. Μία από τις εφαρμογές τους αφορά μορφές συνεργασίας ιδιωτών επενδυτών με τις

δημόσιες αρχές, στις οποίες ανήκουν και οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης, ώστε να εξασφαλιστεί κάποιο μέρος ή το σύνολο της χρηματοδότησης για την κατασκευή, ανακαίνιση, διαχείριση, συντήρηση μιας υποδομής και την παροχή μιας υπηρεσίας σε διάφορους τομείς.

Οι δυνατότητες εφαρμογής Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν αφορούν απαραίτητα την υλοποίηση των λεγομένων μεγάλων έργων υποδομής, αλλά περισσότερο την ανάπτυξη συνεργιών για την παροχή υπηρεσιών τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα σε κλάδους όπου είτε παρουσιάζεται υστέρηση τεχνογνωσίας ή διαθέσιμων πόρων είτε αναμένεται μεγαλύτερη εν τέλει ανταποδοτικότητα και για τον ίδιο τον ΟΤΑ. Η κατασκευή και λειτουργία ενός δημοτικού χώρου στάθμευσης μπορεί π.χ. να αποτελέσει αντικείμενο ΣΔΙΤ εξίσου με τη μηχανοργάνωση μιας δημόσιας υπηρεσίας, ή τη διαχείριση δικτύων κοινής ωφελείας.

Οι ΟΤΑ διαθέτουν εξ ορισμού μεγαλύτερη ευελιξία διοίκησης, συνεπώς, με την απαιτούμενη πολιτική βούληση και τον κατάλληλο συντονισμό, έχουν τη δυνατότητα υπέρβασης γραφειοκρατικών αγκυλώσεων, καθώς και εφαρμογής τεχνολογικών, διοικητικών ή άλλων καινοτομιών για την υλοποίηση ΣΔΙΤ. Η πιθανή συμμετοχή δε μελών των τοπικών κοινωνιών στις διαδικασίες που σχετίζονται με μια ΣΔΙΤ, είτε από την πλευρά της αναθέτουσας αρχής, είτε του επενδυτή, είτε χρηματοδοτικών ή άλλων ιδρυμάτων, αποτελεί σημαντικό κριτήριο για την υιοθέτηση της μεθόδου και μπορεί να εξασφαλίσει την υψηλότερη κοινωνικοοικονομική αποδοτικότητα των συμπράξεων αυτών.

Οι ΣΔΙΤ μπορούν να εφαρμοστούν σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων, που αφορούν στη μελέτη, την κατασκευή, τη χρηματοδότηση και τη λειτουργία των έργων και των υπηρεσιών αλλά και στην αξιοποίηση της δημοτικής παρουσίας.

Τα οφέλη που προκύπτουν για τους ΟΤΑ είναι σημαντικά και αναφέρονται στη συνέχεια:

- Η Τοπική Αυτοδιοίκηση εξασφαλίζει την πρόσβασή της σε ένα φάσμα ειδικοτήτων του ιδιωτικού τομέα που της επιτρέπει να παρέχει αποτελεσματικότερες και λιγότερο δαπανηρές υπηρεσίες. (την έγκαιρη και αποτελεσματική ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων, τον έλεγχο και το περιορισμό του κόστους τους, την αποτελεσματική εποπτεία της εκτέλεσης

των έργων).

- Ο ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνει μία σειρά από κινδύνους, τους οποίους στο πλαίσιο μιας παραδοσιακής δημόσιας σύμβασης θα τους ανέλαμβανε αποκλειστικά η Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Η αποφυγή της επιβάρυνσης του δημοτικού χρέους και κατά συνέπεια των δημοτών.
- Η μετάγχιση της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας των ιδιωτικών φορέων με την ταυτόχρονη αξιοποίηση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων των ΟΤΑ
- Η βελτίωση της ποιότητας υλοποίησης και της μεταγενέστερης διαχείρισης των έργων
- Η καλύτερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση της περιουσίας τους, η οποία συχνά παραμένει ανεκμετάλλευτη, ελλείπει πόρων και τεχνογνωσίας.
- Η ταχύτερη ολοκλήρωση και απόδοση των έργων σε κοινή χρήση.
- Η απελευθέρωση πόρων για άλλα έργα και υπηρεσίες που δεν προσφέρονται για συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα.

Η κινητικότητα για τις ΣΔΙΤ στην Αυτοδιοίκηση αποτυπώνεται κυρίως από το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», το οποίο χρηματοδοτεί κατά κύριο λόγο την προσυμβατική διαδικασία των ΟΤΑ με τον ιδιωτικό τομέα, δηλαδή τις προκαταρκτικές μελέτες που αφορούν στην σκοπιμότητα χρήσης της συγκεκριμένης μεθόδου κατασκευής έργων ή παροχής υπηρεσιών, στα έξοδα της διαγωνιστικής διαδικασίας, στις διαδικασίες επιλογής ιδιωτών-επενδυτών, καθώς και στις διαδικασίες κατάρτισης συμβάσεων.

Στόχος των έργων προσυμβατικής διαδικασίας που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» είναι να προετοιμαστούν οι ΟΤΑ, αλλά να ενεργοποιηθούν και οι τοπικές κοινωνίες στην κατεύθυνση των έργων ΣΔΙΤ. Στην κατεύθυνση αυτή και στο βαθμό που η αξιολόγηση της Α' Φάσης καταδειξεί στην αναθέτουσα αρχή ότι η αγορά ανταποκρίνεται στο αντικείμενο της Σ.Δ.Ι.Τ. και υπάρχουν τα εχέγγυα βιωσιμότητας, τότε μπορεί να ακολουθηθεί η σχετική διαδικασία του ν.3389/2005 για την υπαγωγή και χρηματοδότηση της προσυμβατικής διαδικασίας.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», κατηγορίες έργων/υπηρεσιών προς υλοποίηση με ΣΔΙΤ μπορούν να αποτελέσουν:

Υποπρόγραμμα 1: «Οργάνωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών των ΟΤΑ»: μηχανοργάνωση ΟΤΑ, εφαρμογή τεχνολογιών πληροφορικής

Υποπρόγραμμα 2: «Ανάπτυξη της υπαίθρου, προώθηση της εταιρικής σχέσης πόλης και υπαίθρου και προστασία περιβάλλοντος»: Συγκοινωνιακά έργα, ύδρευση – αποχέτευση – επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση απορριμμάτων, εγχειοβελτιωτικά – αντιπλημμυρικά έργα, απαλλοτριώσεις ακινήτων, τεχνικός και μηχανολογικός εξοπλισμός ΟΤΑ κ.α.

Υποπρόγραμμα 3: «Κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες»: έργα σε υγεία – κοινωνική πρόνοια, αθλητικά έργα, έργα και υπηρεσίες στο χώρο του πολιτισμού.

Από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον Πίνακα 3, όπου φαίνονται οι ενταγμένες στο «Θησέα» προτάσεις ανά Περιφέρεια και ανά νομό, γίνεται σαφές ότι οι Περιφέρειες της Αττικής, της Θεσσαλίας, της Ανατολικής και της Δυτικής Μακεδονίας και Θράκης είναι αυτές που έχουν κινητοποιηθεί περισσότερο. Κάποιες άλλες, όπως αυτές της Ηπείρου, της Κρήτης και της Δυτικής Μακεδονίας έχουν ελάχιστη παρουσία, ενώ υπάρχουν 9 νομοί χωρίς καμία ενταγμένη πρόταση και 16 νομοί με μόλις μια πρόταση.

Πίνακας 3: Προτάσεις ΟΤΑ για προετοιμασία έργων ΣΔΙΤ που είναι ενταγμένες στο «ΘΗΣΕΑ»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΩΝ 6 / 2007	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Αττικής	Αθηνών	23	
	Ανατολικής Αττικής	3	
	Δυτικής Αττικής	2	
	Πειραιώς	2	
	Σύνολο	30	1684539
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	Δράμας	3	
	Έβρου	4	
	Καβάλας	2	
	Ξάνθης	1	
	Ροδόπης	2	
	Σύνολο	12	1099000
Βόρειο Αιγαίο	Λέσβου	5	
	Σάμου	0	
	Χίου	2	
	Σύνολο	7	833000
Δυτική Ελλάδα	Αιτωλ/νίας	2	

	Αχαΐας	2	
	Ηλείας	3	
	Σύνολο	7	593000
Δυτική Μακεδονία	Γρεβενών	1	
	Καστοριάς	2	
	Κοζάνης	1	
	Φλώρινας	0	
	Σύνολο	4	303000
Ηπείρου	Θεσπρωτίας	1	
	Ιωαννίνων	0	
	Πρέβεζας	0	
	Άρτας	1	
	Σύνολο	2	265000
Ιόνια	Ζακύνθου	0	
	Κερκύρας	3	
	Κεφαλλονιάς	3	
	Λευκάδας	0	
	Σύνολο	6	566000
Θεσσαλία	Καρδίτσας	2	
	Λάρισας	2	
	Μαγνησίας	16	
	Τρικάλων	3	
	Σύνολο	23	2001500
Κεντρική Μακεδονία	Ημαθίας	2	
	Θεσσαλονίκης	11	
	Κιλκίς	1	
	Πέλλας	2	
	Πιερίας	3	
	Σερρών	0	
	Χαλκιδικής	1	
	Σύνολο	20	2419000
Κρήτη	Ηρακλείου	1	
	Λασιθίου	0	
	Ρεθύμνης	1	
	Χανίων	0	
	Διανομαρχιακό	1	
	Σύνολο	3	515000
Νότιο Αιγαίο	Δωδεκανήσου	2	
	Κυκλάδων	3	
	Σύνολο	5	438500
Πελοποννήσου	Αργολίδας	1	
	Αρκαδίας	2	
	Κορινθίας	2	
	Λακωνίας	1	
	Μεσσηνίας	1	
	Σύνολο	7	647000
Στερεά Ελλάδα	Βοιωτίας	1	

	Ευβοίας	1	
	Ευρυτανίας	2	
	Φθιώτιδας	2	
	Φωκίδας	2	
	Σύνολο	8	691000
ΣΥΝΟΛΟ		134	12055539

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών, Πρόγραμμα Θησέας
<http://www.ypes.gr/thiseas/thiCompCollab.html>

Τα έργα κατανέμονται σε 15 κατηγορίες και περιλαμβάνουν κυρίως χώρους στάθμευσης, ξενοδοχειακές μονάδες και τουριστικές υποδομές, ορεινό και χιονοδρομικό τουρισμό, συνεδριακούς χώρους, θεματικά πάρκα, μαρίνες, αθλητικά κέντρα κλπ. Χαμηλή είναι η παρουσία έργων που αφορούν στη διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων καθώς σε ενεργειακές υποδομές σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ δεν συμπεριλαμβάνονται προτάσεις για έργα που σχετίζονται με ΤΠΕ.

Υπολογίζεται ότι από την πρόσληψη συμβούλου μέχρι την ωρίμανση – υλοποίηση ενός έργου θα απαιτηθούν 12-26 μήνες, ωστόσο δεν υπάρχει σαφής εικόνα για τον μέχρι σήμερα αριθμό των προκυρήξεων που έχουν γίνει σε ενταγμένα έργα. Επιπλέον, τα χαρακτηριστικά των μέχρι τώρα ενταγμένων στον ΘΗΣΕΑ έργων Ο.Τ.Α. υποδεικνύουν αφενός τη στενότητα πόρων της Αυτοδιοίκησης και την αναζήτηση διεξόδου στις ΣΔΙΤ, αφετέρου την ανάγκη σύγχρονου και ολοκληρωμένου αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπική κλίμακα, ώστε η επιλογή της σύμπραξης με τον ιδιωτικό τομέα να είναι εφικτή και αποδοτική (Βασαρδάνης, 2006).

4. ΣΔΙΤ στον τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Στο πλαίσιο των έργων ΤΠΕ οι ΣΔΙΤ αφορούν στην επένδυση χρημάτων σε ένα έργο από έναν προμηθευτή(ές) τεχνολογίας, ο οποίος αποβλέπει στην ευκαιρία για κέρδη αν το εγχείρημα αποδειχθεί επιτυχές, ενώ ταυτόχρονα είναι διατεθειμένος να αναλάβει το ρίσκο σε περίπτωση μη επιτυχούς έκβασης του όλου εγχειρήματος.

Κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο έχουν χρησιμοποιήσει τις ΣΔΙΤ προκειμένου να χρηματοδοτήσουν επιτυχώς τη δημιουργία και την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Μια κεντρική ή τοπική κυβέρνηση προκειμένου να επιτύχει τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση από μια τέτοια σύμπραξη θα πρέπει να έχει πλήρη επίγνωση των στόχων που έχουν τεθεί και των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν, καθώς και καλή συνεργασία με

όλα τα εμπλεκόμενα μέρη της. Θα πρέπει επίσης να είναι διατεθειμένη να προωθήσει και να καλλιεργήσει σημαντικές αλλαγές στις εσωτερικές της διαδικασίες, το προσωπικό και την επιχειρηματική της κουλτούρα.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση δεν αφορά απλά στη χρηματοδότηση ενός έργου πληροφορικής και επικοινωνιών. Η παροχή των υπηρεσιών που παρέχονται από την τοπική αυτοδιοίκηση με ηλεκτρονικό τρόπο αφορά στην εφαρμογή νέων, πιο αποτελεσματικών μεθόδων εργασίας για τους δήμους. Επιπλέον, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών θα πρέπει να εναρμονίζονται με τις ανάγκες των πολιτών και των τοπικών επιχειρήσεων και οι νέες πρακτικές εργασίας να επιφέρουν τις επιθυμητές αλλαγές. Αναμφισβήτητα, η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει ένα ξεκάθαρο όραμα του πλαισίου εντός του οποίου θα εφαρμοστούν οι νέες τεχνολογίες.

Υπάρχει μια σειρά επιλογών οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την τοπική αυτοδιοίκηση ώστε να ενθαρρυνθεί η χρηματοδότηση έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από τον ιδιωτικό τομέα. Οι επιλογές αυτές ποικίλουν από την απλή συλλογή εσόδων μέσω της διαφήμισης ιδιωτικών επιχειρήσεων σε ιστοσελίδες/δικτυακές πύλες της τοπικής αυτοδιοίκησης έως λύσεις προστιθέμενης αξίας μέσω μιας τυπικής ΣΔΙΤ όπου οι κίνδυνοι και τα οφέλη ενός εγχειρήματος μοιράζονται ανάμεσα στους συμβαλλόμενους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

4.1 Εναλλακτικά μοντέλα ΣΔΙΤ στον τομέα των ΤΠΕ

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικά κάποια μοντέλα ΣΔΙΤ που μπορούν να εφαρμοστούν με βάση και τη διεθνή εμπειρία στο πλαίσιο έργων και παροχής υπηρεσιών που αφορούν σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.

Σύμβαση παροχής υπηρεσιών (Service contract-outsourcing)

Οι συνεργασίες αυτές στοχεύουν συνήθως στην παροχή μεμονωμένων υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα. Δεν σχετίζονται απλά με συμβάσεις για παροχή υπηρεσιών (π.χ. καθαρισμού ή εστίασης), που συνάπτονται μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικών εταιριών για λόγους περιορισμού του κόστους, αλλά αναφέρονται στην παροχή ευρύτερων και πιο πολύπλοκων υπηρεσιών (outsourcing), που σχετίζονται με μια συγκεκριμένη δραστηριότητα ή διαδικασία, όπως είναι για παράδειγμα η παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών διοίκησης, ή τα ολοκληρωμένα συστήματα παροχής πληροφοριών.

Κύριο χαρακτηριστικό αυτού του τύπου σύμπραξης είναι η μεταφορά κάποιου μέρους του κινδύνου στον ιδιωτικό τομέα. Το ζητούμενο είναι η προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών προκαθορισμένων προδιαγραφών.

Ο τύπος αυτός σύμπραξης μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί μορφή ΣΔΙΤ, όταν δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και οι συμβάσεις έχουν διάρκεια τουλάχιστον 5 έτη. Ο δημόσιος τομέας έχει την ευθύνη και παρέχει την κύρια υπηρεσία, ενώ ο ιδιωτικός φορέας, μέσω σχετικής επένδυσης, του παρέχει συγκεκριμένες επιμέρους λειτουργικές υπηρεσίες, έναντι μιας προσυμφωνηθείσας αμοιβής. Στην περίπτωση της παροχής υπηρεσιών ΤΠΕ η σύμβαση αφορά μια καθορισμένη τεχνικού τύπου υπηρεσία, όπως είναι, για παράδειγμα, ο σχεδιασμός και η διαχείριση μιας ιστοσελίδας.

Σύμβαση διαχείρισης (Management contract)

Σε αυτού του τύπου τις συμβάσεις ο δημόσιος τομέας μεταφέρει την ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης στον ιδιωτικό φορέα. Ο τελευταίος ενεργεί πάντα για λογαριασμό του δημοσίου, λειτουργεί διοικητικά ανεξάρτητα και δεν έχει άμεση νομική εξάρτηση από το δημόσιο. Αμοίβεται για την παροχή των υπηρεσιών και η αμοιβή αυτή μπορεί να είναι σταθερή ή να είναι σε συνάρτηση με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων (performance-based), όπως για παράδειγμα τη βελτίωση της αποδοτικότητας κτλ.

Η σύνδεση του συστήματος πληρωμών με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων αποτελεί κίνητρο για την βελτίωση της παραγωγικότητας. Ωστόσο, οι δυσκολίες που εμφανίζονται στη προκειμένη περίπτωση έγκεινται στο καθορισμό των στόχων, στην παρακολούθηση και στην αξιολόγησή τους και στο γεγονός ότι η επίτευξή τους μπορεί να μην εξαρτάται απόλυτα από την απόδοση του ιδιωτικού φορέα, αλλά να συνδέεται, για παράδειγμα, με την πραγματοποίηση επενδύσεων από το δημόσιο τομέα. Η διάρκεια τέτοιων συμβάσεων για έργα ΤΠΕ μπορεί να κυμαίνεται ανάμεσα σε τρία και οκτώ έτη.

Μελέτη περίπτωσης σύμβασης “seat management”

Η πολιτεία της Virginia στις ΗΠΑ και διάφοροι άλλοι κυβερνητικοί και τοπικοί φορείς χρησιμοποιούν συμβάσεις που τους επιτρέπουν να αγοράζουν υπηρεσίες υπολογιστή γραφείου (desktop computing) «ανά έδρα/ θέση εργασίας» (per seat). Αυτού του είδους

οι συμβάσεις αποκαλούμενες συχνά “seat management contracts”, επιτρέπουν σε κυβερνητικούς και τοπικούς φορείς να καλύπτουν τις ανάγκες που έχουν σε υπολογιστές με τον ίδιο τρόπο που θα αγόραζαν ηλεκτρική ενέργεια ή κάποιο άλλο αγαθό. Ειδικότερα, η συγκεκριμένη σύμβαση είναι μια μέθοδος συντονισμού όλων των σταθμών εργασίας (computer and telecommunications workstations) σε έναν οργανισμό μέσα από την επίβλεψη και τη διαχείριση της εγκατάστασης, της λειτουργίας, της συντήρησης του εξοπλισμού (hardware) και του λογισμικού (software) σε κάθε έναν από αυτούς. Επιπλέον, ο ανάδοχος παρέχει υπηρεσίες help desk και εκπαιδευτικές υπηρεσίες, διατηρεί και διαχειρίζεται το δίκτυο και μπορεί να προσφέρει πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η τιμολόγηση είναι βασισμένη στον αριθμό χρηστών που λαμβάνουν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες και το τίμημα καταβάλλεται στον ιδιώτη φορέα που αναλαμβάνει την εκτέλεση της σύμβασης. Ο ιδιώτης ανάδοχος έχει το κίνητρο να διαχειρίζεται την λειτουργία αυτή όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά, ενώ οι κρατικοί φορείς εξοικονομούν χρήματα από την αποφυγή των δαπανών που σχετίζονται με την αγορά του εξοπλισμού ενώ ταυτόχρονα έχουν καλύτερη παροχή υπηρεσιών πληροφορικής και λιγότερο φόρτο εργασίας για το αντίστοιχο προσωπικό.

(http://www.escwa.org.lb/divisions/ictd/events/1_4ScottJazynkaCaseStudies.pdf)

Σύμβαση μίσθωσης (Lease contract)

Σε αυτού του τύπου τις συμβάσεις ο ιδιώτης φορέας μισθώνει κάποιο πάγιο από το δημόσιο τομέα με αντάλλαγμα την καταβολή ενός τέλους μισθώσεως για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (συνήθως 8-15 χρόνια). Ο ανάδοχος αναλαμβάνει τη διαχείριση, τη λειτουργία και τη συντήρηση μιας υπηρεσίας σύμφωνα με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές. Όλα τα κέρδη του αναδόχου προέρχονται από τέλη ή χρεώσεις που επιβάλλονται στους καταναλωτές για την παροχή της υπηρεσίας. Όλα τα μακροπρόθεσμα πάγια στοιχεία παραμένουν στην κατοχή του δημοσίου, το οποίο είναι επίσης υπεύθυνο για την εξυπηρέτηση μακροπρόθεσμων δανείων όπως και για τη λήψη αποφάσεων σε βάθος χρόνου.

Μελέτη περίπτωσης που αφορά σε ΣΔΙΤ με σύμβαση /μίσθωσης

Service New Brunswick (SNB): Το SNB, στο New Brunswick του Καναδά, παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government services) και πιο συγκεκριμένα υπηρεσίες που αφορούν σε πληροφορίες για το κτηματολόγιο, γεωγραφικά δεδομένα και χάρτες, και περίπου άλλες 200 κυβερνητικές υπηρεσίες μέσω

ενός δικτυακού τόπου (www.snb.ca), τηλεφωνικών κέντρων χωρίς χρέωση (call centers) και μέσω ενός δικτύου κέντρων εξυπηρέτησης (service centers) που βρίσκονται σε όλη την επαρχία. Το SNB επεξεργάζεται σχεδόν 4,5 εκατομμύρια συναλλαγές καθώς και 293.000 τηλεφωνικές κλήσεις ετησίως. Η υπηρεσία αυτή είναι το αποτέλεσμα ΣΔΙΤ με την CGI Group Inc., μια εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στο χώρο των ΤΠΕ. Λειτουργεί σε εμπορική βάση, διασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο ότι ο ιδιωτικός φορέας θα επενδύει στο σύστημα και στην επέκτασή του ώστε να ενσωματώνονται σε αυτό ολοένα και περισσότερες υπηρεσίες. Επιπλέον ο ανάδοχος διατηρεί το δικαίωμα της εμπορικής αξιοποίησης για κάθε τεχνολογία που αναπτύσσεται. Στους πελάτες του SNB συγκαταλέγονται φορείς της επαρχιακής και ομοσπονδιακής κυβέρνησης, δήμοι, δικηγόροι, επιθεωρητές, εκτιμητές, χρηματοδοτικοί οργανισμοί, μηχανικοί, σύμβουλοι κλπ.

Κατασκευή - Λειτουργία - Μεταφορά / B.O.T. (Build, Operate, Transfer) ή Κατασκευή - Ιδιοκτησία - Λειτουργία / B.O.O. (Build, Own, Operate)

Ο ιδιώτης ανάδοχος κατασκευάζει, με βάση τις προδιαγραφές που έχει συμφωνήσει με την αναθέτουσα αρχή, συντηρεί & λειτουργεί το έργο [που ανήκει είτε σε κρατικούς φορείς (περίπτωση B.O.T) ή στον ίδιο (περίπτωση B.O.O.T.)] για ένα προκαθορισμένο χρονικό διάστημα και στην συνέχεια μετά την λήξη της περιόδου εκμετάλλευσης (παραχώρησης), είτε μεταβιβάζει την λειτουργία του (B.O.T) είτε την ιδιοκτησία του (B.O.O.T.) στο δημόσιο. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο ιδιώτης είναι υπεύθυνος για τμήμα ή το σύνολο της χρηματοδότησης του έργου. Η λειτουργική περίοδος έχει συνήθως μεγάλη διάρκεια, ώστε ο ιδιώτης να μπορέσει να αναλάβει το κόστος κατασκευής και να πραγματοποιήσει και κάποιο κέρδος. Αυτό εξασφαλίζεται με την αμοιβή που λαμβάνει, για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών στο χρήστη.

Στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών ΤΠΕ, και ειδικότερα με ΣΔΙΤ B.O.T., ο ιδιώτης φορέας μπορεί να αναλάβει, για παράδειγμα την κατασκευή και τη λειτουργία υποδομών ΤΠΕ, συστημάτων ηλεκτρονικών προμηθειών, δικτυακές πύλες ηλεκτρονικού εμπορίου, δίκτυο από σημεία εξυπηρέτησης (kiosks) κλπ. Ο δημόσιος φορέας στις περισσότερες περιπτώσεις καταβάλλει κάποιο τίμημα στον πάροχο της υπηρεσίας on a unit basis. Στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών ΤΠΕ με B.O.T. παραχώρησης όλα τα κέρδη του αναδόχου προέρχονται από τους χρήστες της υπηρεσίας και τέτοιες συμβάσεις μπορεί να αφορούν στη λειτουργία και την επέκταση

τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, νέες υποδομές σε αεροδρόμια και λιμάνια κλπ.

Μελέτες περιπτώσεων που αφορούν σε ΣΔΙΤ με συμβάσεις B.O.T.

ESDlife Portal: Η δίγλωσση δικτυακή πύλη ESDlife στο Χονγκ-Κονγκ, αναπτύχθηκε και συντηρείται μέσω μιας ΣΔΙΤ B.O.T. ανάμεσα στην κυβέρνηση και την εταιρεία ESD Services Limited (μια κοινοπραξία ανάμεσα στην Hutchison Whampoa Limited και την Hewlett-Packard HK SAR Limited). Η κοινοπραξία είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, τη λειτουργία και τη συντήρηση της δικτυακής πύλης με αντάλλαγμα την πληρωμή τελών συναλλαγής από την κυβέρνηση (όταν ο αριθμός των συναλλαγών θα φτάσει έναν καθορισμένο, προσυμφωνημένο αριθμό). Επιπλέον των τελών αυτών ο ιδιώτης φορέας έχει το δικαίωμα να επεκτείνει τη δικτυακή πύλη, ώστε αυτή να συμπεριλάβει εμπορικές υπηρεσίες όπως διαφημίσεις και ηλεκτρονικό εμπόριο, με στόχο τη δημιουργία επιπλέον εσόδων (<http://www.esd.gov.hk/home/eng/default.asp>)

Bangalore One (B1): Είναι μια ΣΔΙΤ ανάμεσα στο Κρατίδιο του Karnataka και μια κοινοπραξία εταιρειών πληροφορικής (της C.M.S. Computers Ltd και της Ram Informatics) στην Ινδία. Αντικειμενικός στόχος του έργου είναι η παροχή ενός one-stop shop μέσω της δημιουργίας δημόσιων κέντρων πληροφόρησης (kiosks) για την διεκπεραίωση όλων των Government to Business και Government to Consumers υπηρεσιών. Το προσωπικό της κυβέρνησης που ήταν υπεύθυνο για την παροχή αυτών των υπηρεσιών πριν από το B1 επαναχρησιμοποιήθηκε και στο πλαίσιο του έργου αυτού. Ο ιδιώτης φορέας θα πληρώνεται ένα συγκεκριμένο τέλος για κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται.

(Πηγή:

http://www.escwa.org.lb/divisions/ictd/events/1_4ScottJazynkaCaseStudies.pdf)

Μελέτη περίπτωσης που αφορά σε ΣΔΙΤ με BOO σύμβαση παραχώρησης

Συνδεσιμότητα αγροτικών περιοχών στην Εσθονία. Η Εσθονία διαθέτει αυτή τη στιγμή έναν από τους υψηλότερους βαθμούς δικτύωσης στην Ευρώπη και κατατάσσεται ανάμεσα στις 20 χώρες που εμφανίζουν την μεγαλύτερη τηλε-πυκνότητα παγκοσμίως, ως αποτέλεσμα της εντυπωσιακής ανάπτυξης της δικτυακής υποδομής και της παροχής πρόσβασης στο γενικό πληθυσμό. Μέσω μιας σύμβασης παραχώρησης, η εταιρεία Estonian Telephone Company συνέβαλλε στη διασφάλιση της συνδεσιμότητας των αγροτικών και των αραιοκατοικημένων περιοχών με αντάλλαγμα προσοδοφόρες αστικές συμβάσεις. Η κυβέρνηση της Εσθονίας επεκτείνει ενεργά τη δικτύωση σε όλη τη χώρα.

Μέχρι το τέλος του 2002, διέθετε ήδη περίπου 300 δημόσια σημεία πρόσβασης στο Internet. Τα σημεία αυτά χρησιμεύουν επίσης και ως σημεία πρόσβασης σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες, όπου οι πολίτες μπορούν να διεκπεραιώνουν την πλειοψηφία των συναλλαγών τους με το δημόσιο τομέα. (Πηγή: http://www.escwa.org.lb/divisions/ictd/events/1_4ScottJazynkaCaseStudies.pdf)

ΣΔΙΤ σε ΤΠΕ που αφορούν σε τοπικές κυβερνήσεις

US state government web portals: Κάθε μια από τις πολιτείες των ΗΠΑ διαθέτει μια online ιστοσελίδα η οποία επιτρέπει στους πολίτες να έχουν πρόσβαση σε κυβερνητικές υπηρεσίες. Η ιστοσελίδα TexasOnline (www.Texasonline.com), θεωρήθηκε ως η καλύτερη ανάμεσα σε όλες τις αντίστοιχες ιστοσελίδες, σε μια μελέτη του 2006 που διενεργήθηκε από το Πανεπιστήμιο Brown. Η ιστοσελίδα αυτή δημιουργήθηκε στο πλαίσιο μιας ΣΔΙΤ ανάμεσα στην τμήμα των πληροφοριακών πόρων του Texas και μια ιδιωτική εταιρεία, την Bearing Point. Η σύμβαση αυτή επιτρέπει ποικίλες επιλογές χρηματοδότησης, χρεώνοντας τέλη εγγραφής σε κάποιους κυβερνητικούς φορείς και επιτρέποντας σε άλλους να προσφέρουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους στη δικτυακή πύλη. Η τελευταία παρέχει υπηρεσίες που εξυπηρετούν το κοινό καλό ή αλλιώς υπηρεσίες που παραδοσιακά προσφέρονται χωρίς χρέωση στο κοινό. Αφότου η BearingPoint θα ανακτήσει το αρχικό κεφάλαιο επένδυσης, θα μοιράζεται τα έσοδα που προκύπτουν από τις εγγραφές στη δικτυακή πύλη με την πολιτεία του Τέξας.

4.2 Περιοχές για πιθανή εφαρμογή των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για έργα ΤΠΕ στους ΟΤΑ

Πιθανές περιοχές όπου οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αναφορικά με έργα και υπηρεσίες πληροφορικής μπορεί να είναι τα ακόλουθα.

- Outsourcing εξοπλισμού/ λογισμικού και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αποτελεσματική λειτουργία των Πληροφοριακών Συστημάτων των δήμων.
- Δημιουργία ευρυζωνικών υποδομών (πχ έργα Fiber to the Home), ασύρματων δικτύων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (π.χ. VoIP, e-training) για παροχή ποιοτικών υπηρεσιών χαμηλού κόστους.

- Πληροφοριακά συστήματα Τουριστικής - Πολιτιστικής προβολής και προώθησης της Επιχειρηματικότητας
- Συστήματα διαχείρισης Γεωγραφικών Πληροφοριών

Σε σχέση με τις ευρυζωνικές υποδομές είναι χαρακτηριστικό ότι σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, οι ΟΤΑ πρωτοπορούν στην εγκατάσταση της υποδομής για την επόμενη γενιά συνδέσεων στο διαδίκτυο, μέσω των οποίων εξασφαλίζονται ταχύτητες που φτάνουν και τα 100 Mbps. Πρόκειται για δεκάδες έργα FttH (Fiber to the Home) μέσω των οποίων η κλασική χάλκινη γραμμή τηλεφώνου που φτάνει σε κάθε σπίτι υποκαθίσταται από οπτική ίνα. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Γερμανία, η Ελβετία, η Ολλανδία και κυρίως η Γαλλία ελέγχουν σήμερα μετοχές σε μεγάλο αριθμό εταιρειών που προωθούν έργα εγκατάστασης οπτικών ινών στο σπίτι. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, συνεργάζονται με εξειδικευμένες ιδιωτικές εταιρείες τηλεπικοινωνιών μέσω του μοντέλου των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).

Στην ουσία οι δημοτικές αρχές υποκαθιστούν τα πρώην τηλεπικοινωνιακά μονοπώλια, τα οποία είτε δεν επιθυμούν να εγκαταστήσουν οπτική ίνα μέχρι το σπίτι των πελατών τους (π.χ. για λόγους κόστους) είτε αποτρέπονται από τις ρυθμιστικές αρχές για την προστασία του ανταγωνισμού.

Περισσότερα από 80 έργα προωθούνται σήμερα σε ολόκληρη τη Γαλλία από τοπικές αρχές. Ο δήμος της Κολωνίας στη Γερμανία, μέσω της εταιρείας NetCologne AG την οποία ελέγχει κατά 100%, προωθεί έργο FttH στην ευρύτερη περιοχή. Αντίστοιχο έργο προωθούν δήμοι στην περιοχή του Ντόρτμουντ, σε συνεργασία με τον ενεργειακό κολοσσό RWE. Στην Ισπανία, η ημιαυτόνομη περιοχή της Καταλονίας προωθεί έργο, ύψους 0,5 δισ. ευρώ, προκειμένου να έχουν όλες οι επιχειρήσεις ευρυζωνικές συνδέσεις στο Διαδίκτυο με ταχύτητες μεταξύ 10 - 100 Mbps. Δεκάδες αντίστοιχα έργα καταγράφονται σε Ολλανδία, Νορβηγία, Ελβετία και άλλες χώρες της Ευρώπης (Εφημερίδα Καθημερινή, 26/10/2006).

Μια άλλη περιοχή εφαρμογής των ευρυζωνικών υποδομών στους δήμους μπορεί να είναι η ακόλουθη:

Η κυβέρνηση της Γαλλίας, στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της για την ευρυζωνικότητα, έχει σαν στόχο την παροχή οικονομικά προσιτών, υψηλής και πολύ υψηλής ταχύτητας υπηρεσιών σε όλη τη Γαλλία. Αυτό το πλαίσιο πολιτικής στηρίζεται

στη δημιουργία και τη λειτουργία νέων, ανοικτού τύπου πρόσβασης δικτύων (Open-Access Internet Protocol Networks) μέσω της χρήσης των ΣΔΙΤ. Τα συγκεκριμένα δίκτυα, τα οποία αναπτύσσονται αυτή τη στιγμή σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο από τους αντίστοιχους ΟΤΑ, θα είναι τεχνολογικά ουδέτερα, διαλειτουργικά και θα μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες «triple play» στους τελικούς χρήστες. Επιπρόσθετα, όπως ήδη είδαμε παραπάνω η γαλλική κυβέρνηση εξετάζει μια δέσμη από πολιτικές και θεσμικές πρωτοβουλίες ώστε να διευκολύνει το εισαγωγή των fibre to the home (οπτική ίνα στο σπίτι) με στόχο να συνδέσει 4 εκατομμύρια νοικοκυριά μέχρι το 2012 ή και νωρίτερα.

Η κατασκευή, η λειτουργία και η χρηματοδότηση των ευρυζωνικών «ανοικτών δικτύων» θα γίνει από οργανισμούς στους οποίους θα δοθεί παραχώρηση για 15 έως 20 χρόνια. Ο ανάδοχος της σύμβασης παραχώρησης θα μπορεί να παρέχει διάφορες υπηρεσίες σε όλους τους retail operators, αλλά δεν θα μπορεί να παρέχει υπηρεσίες στους τελικούς χρήστες. Αν και υπεύθυνος για τη χρηματοδότηση του έργου είναι ο network operator, κρατικοί πόροι σε ποσοστό μέχρι και 45% είναι πιθανά διαθέσιμοι για την κατασκευή των δικτύων. Τα κέρδη του network operator θα προέρχονται από παροχή wholesale υπηρεσιών σε άλλες εταιρείες οι οποίες θα αναλάβουν την εμπορική παροχή των υπηρεσιών (retail operators).

Η περίπτωση της περιφέρειας Limousin: Η περιφέρεια Limousin στη Γαλλία είναι μια αραιοκατοικημένη αγροτική περιοχή με κύριες δραστηριότητες την γεωργία και την υλοτομία. Τα ιδιαίτερα δημογραφικά χαρακτηριστικά αυτής της περιφέρειας δημιούργησαν το έναυσμα για την παροχή υψηλής ταχύτητας τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε πολλές περιοχές της. Με βάση τη γαλλική νομοθεσία που επιτρέπει στις τοπικές αρχές τη δημιουργία και λειτουργία τηλεπικοινωνιακών δικτύων, αυτές δημιούργησαν την Dorsal, έναν οργανισμό που αποτελείται από εκπροσώπους τους, με στόχο την εφαρμογή της ανάθεσης και της λειτουργίας ενός «ανοικτού» δικτύου υψηλής ταχύτητας. Μέσω μιας ΣΔΙΤ η κατασκευή και η λειτουργία του δικτύου ανατέθηκε από την Dorsal σε δύο ιδιωτικές εταιρείες οι οποίες δημιούργησαν με την σειρά τους την εταιρεία, Axione Limousin, η οποία ανέλαβε την εκτέλεση του έργου. Με την λήξη της σύμβασης το δίκτυο θα μεταφερθεί στην ιδιοκτησία της Dorsal. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου είναι 85 εκατομ. ευρώ από τα οποία το 55% προέρχονται από τον ιδιωτικό και τα 45% από το δημόσιο τομέα.

(Πηγή: <http://oplan.org/documents/articles/>)

Τέλος, μια άλλη περίπτωση εφαρμογής ΣΔΙΤ στις ευρυζωνικές υποδομές μπορεί να είναι τα δημοτικά ασύρματα δίκτυα. Στις ΗΠΑ ένα αρκετά μεγάλο μέρος αυτών δικτύων υλοποιείται και λειτουργεί μέσω ΣΔΙΤ (35%), ένα 9% υλοποιείται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ενώ το 56% μέσω δημόσιων ή συνεταιριστικών εταιριών κοινής ωφελείας (<http://www.muniwireless.com/>). Μια ενδιαφέρουσα μελέτη περίπτωσης από τον ελληνικό χώρο που εξετάζει την δυνατότητα ανάπτυξης δημοτικού ασύρματου δικτύου και μάλιστα διερευνά την περίπτωση ΣΔΙΤ είναι αυτή του δήμου Χερσονήσου Κρήτης (Καβάσαλης, 2006) (http://archanes.atmobile.gr/content/modules/articles/WirelessMunicipalPolicy&Design_10182006.pdf)

5. Συμπεράσματα

Η εμπειρία των ελληνικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων σε σχέση με την εφαρμογή του νέου θεσμού των ΣΔΙΤ είναι πολύ μικρή. Μέχρι σήμερα (6/2007), έχουν εγκριθεί έργα συνολικού προϋπολογισμού 2,5 δισ. Ευρώ προς υλοποίηση μέσω ΣΔΙΤ. Έως το τέλος του 2007 εκτιμάται ότι είναι πιθανόν να έχουν προκηρυχθεί οι διαγωνισμοί για την επιλογή αναδόχων για έργα που ο προϋπολογισμός τους μπορεί να φτάσει και τα 650 εκατ. ευρώ. Επιπλέον κανένα από τα μέχρι σήμερα εγκεκριμένα έργα δεν αφορά σε ΤΠΕ (ωστόσο, ένα από αυτά που αφορά σε συστήματα ασφαλείας των λιμένων μπορεί να χαρακτηριστεί έργο ΤΠΕ αφού σχετίζεται με εξελιγμένα πληροφορικά συστήματα).

Η μέθοδος των ΣΔΙΤ έχει καταδειχθεί διεθνώς ότι αποτελεί, **όχι πανάκεια**, αλλά ένα αποτελεσματικό μέσο υλοποίησης συγκεκριμένων στόχων όταν τηρούνται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις από τους εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς και άρα και τους ΟΤΑ, όπως:

- **Προσεκτική επιλογή κατάλληλων έργων** τα οποία πρέπει να εντάσσονται σε ένα ευρύτερο στρατηγικό πλαίσιο ανάπτυξης. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Μεγάλη Βρετανία, όπου ο θεσμός των ΣΔΙΤ έχει αναπτυχθεί περισσότερο απ' όπου σε οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα μόνο το 12-15% των δημόσιων έργων γίνονται με PPP/PFI.

- **Κατάλληλη προετοιμασία των δημόσιων φορέων**
 - Επαρκώς προσδιορισμένα έργα με σαφήνεια στις επιδιώξεις και τις ζητούμενες προδιαγραφές
 - Διευρυμένη συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στα αρχικά στάδια
 - Οργανωμένη προσέγγιση της αγοράς
 - Βέλτιστη κατανομή των κινδύνων
- **Εξασφάλιση των απαραίτητων πηγών για την αναγκαία χρηματοδότηση από την πλευρά της αναθέτουσας αρχής**
- **Πολιτική βούληση και συνεπής πολιτική καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας - Κοινή στάση εμπλεκόμενων φορέων του δημοσίου**
- **Κοινωνική αποδοχή**
- **Διαφάνεια στις διαδικασίες ανάθεσης – Τήρηση χρονοδιαγραμμάτων**
- **Επιλογή κατάλληλων και έμπειρων συμβούλων**

Συνεπώς αν και οι ΣΔΙΤ μπορεί να αποτελέσουν ευκαιρία για την εναλλακτική χρηματοδότηση και υλοποίηση ποιοτικότερων έργων και υπηρεσιών, ταυτόχρονα εμφανίζεται έντονη ανάγκη για οργάνωση και συστηματική δουλειά από την πλευρά του δημόσιου τομέα και ιδιαίτερα των ΟΤΑ, ώστε ο πολύπλοκος μηχανισμός των συμπράξεων να λειτουργήσει αποδοτικά.

Ειδικότερα, τα έργα ΣΔΙΤ στον τομέα των ΤΠΕ εμφανίζουν επιπλέον δυσκολίες στο σχεδιασμό και την υλοποίησή τους σε σχέση με πιο κλασσικά και δοκιμασμένα έργα ΣΔΙΤ όπως για παράδειγμα αυτά του κατασκευαστικού τομέα. Έτσι οι συμπράξεις στον κλάδο των ΤΠΕ εμφανίζουν περισσότερες δυσκολίες στον προσδιορισμό των τεχνικών προδιαγραφών, στην αντικατάσταση των προμηθευτών και πιθανά στην εξεύρεση χρηματοδότησης από τρίτους απ' ότι συμβαίνει συνήθως σε άλλους κλάδους. Επιπλέον η διάρκεια και η ωφέλιμη ζωή των έργων πληροφορικής είναι σχετικά μικρή (10-12 έτη) γεγονός που απαιτεί υψηλούς ρυθμούς απόσβεσης της αρχικής επένδυσης, ενώ σε άλλους κλάδους η διάρκεια ζωής των έργων μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερη (25-30 έτη). Η διεθνής εμπειρία σε ΣΔΙΤ στον τομέα των ΤΠΕ έχει δείξει ότι οι συμπράξεις αυτές είναι πετυχημένες όταν τα ανάλογα έργα είναι σχετικά απλά στη σύλληψή τους και ταυτόχρονα

υπάρχει εμπειρία από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

6. Πηγές

Βαϊλάκης Γ., Πλάκας Γ., Τρουλινός Θ., 2005. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Τμήμα Ανατολικής Κρήτης. Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα. Αυτοχρηματοδοτούμενα - Συγχρηματοδοτούμενα Έργα, Συμβάσεις Παραχώρησης. Ομάδα εργασίας για τη μελέτη-διερεύνηση- σχολιασμό και την επεξεργασία και διατύπωση των απόψεων και προτάσεων του ΤΕΕ-TAK http://www.teetdk.tee.gr/press/pr2005_6.doc

Βασαρδάνης Γιώργος, 2006. Οι Συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα στην Αυτοδιοίκηση: με τις εμπειρίες από το νόμου 3389 / 2005 και τον «ΘΗΣΕΑ», ενόψει της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Π.Ε.Τ.Α ΑΕ.

Βενετσιάνος Κ., Λαζαρίδη Κ. 2006. “Η Συνεργασία Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα στη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στην Ελλάδα”, σελ 4-10.

ΕΒΕΟ/ΕΜΠ 2006. «Δήμοι στην Κοινωνία της Πληροφορίας», των Γιάννη Καλογήρου, Θόδωρου Καρούνου, Βασιλικής Καρούνου, Δημήτρη Κορμπέτη, Θανάση Πρίφτη και Αιμιλίας Πρωτόγερου, Έκδοση ΚΕΔΚΕ, Αθήνα 2006

ΕΕΤΑΑ, Μελέτη για λογαριασμό του Ι.Τ.Α. 2006. «Οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ψηφιακή σύγκλιση των ΟΤΑ και τη μετάβαση της Τ.Α. στην Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση»- <http://www.ita.org.gr/> και <http://www.eetaa.gr/>

Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα 2006. Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα: Συνοπτικός Οδηγός.

Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα 2006. Εγχειρίδιο για την Υλοποίηση Έργων και Υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2004), Πράσινη Βίβλος, “Σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης, COM 327, σελ 3-11. http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/gpr/2004/com2004_0327en01.pdf

Νόμος 3389/2005, “Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα” ΦΕΚ 232/Α'/22.9.2005

Παρουσιάσεις και συμπεράσματα Συνεδρίου: «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και την Τοπική Ανάπτυξη» Ηράκλειο, Μάιος 2006- <http://kedke.ntua.gr/>

Παραδοτέα της «Ερευνητικής Ομάδας για την Τεχνολογική, Οικονομική και Στρατηγική Ανάλυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας»- <http://kedke.ntua.gr/meletes.htm>

ΠΕΤΑ 2006. Μελέτη για την ΚτΠ στους ΟΤΑ - <http://www.info-peta.gr/>

DLA Piper 2005. European Private Public Partnership Report 2005
<http://www.dlapiper.com/it/czechrepublic/publications/detail.aspx?pub=1884>

HM Treasury 2006. PFI: Strengthening long-term relationships

infoDev and The Oplan Foundation 2006. Study on Local Open Access Networks for Communities and Municipalities. (<http://oplan.org/documents/links/infodev>)

KPMG Corporate Finance 2002. Public Private Partnership Opportunities in e-government.

Πρόσθετες πληροφορίες

1. Resource Book on PPP Case Studies, European Commission, DG Regional Policy, June 2004
http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/guides/pppresourcebook.pdf
2. Report on the Public Consultation on the Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions - SEC(2005) 629
http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/docs/ppp/ppp-report_en.pdf

3. Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Procurement and Concessions, COM (2005) 569, European Commission, November 2005
http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/ppp_en.htm

Οι ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

- [Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών](http://www.sdit.mnec.gr/el) (<http://www.sdit.mnec.gr/el>)
- **Διμηνιαία επιθεώρηση για τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα για την Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη** (<http://www.3ps.gr/>)

Οι ΣΔΙΤ στην Μ. Βρετανία:

- [Partnerships UK](http://www.partnerships.org.uk/) (<http://www.partnerships.org.uk/>)
- [Northern Ireland](http://www.pfi-ni.gov.uk/) (<http://www.pfi-ni.gov.uk/>)
- [Scottish PFI Unit](http://www.scotland.gov.uk/Topics/Government/Finance/18232)
(<http://www.scotland.gov.uk/Topics/Government/Finance/18232>)

Οι ΣΔΙΤ στην Ιρλανδία:

- [Public – Private Partnerships in Ireland](http://www.ppp.gov.ie/) (<http://www.ppp.gov.ie/>)

Οι ΣΔΙΤ στον Καναδά:

- [Canadian Council for PPP](http://www.pppcouncil.ca/) (<http://www.pppcouncil.ca/>)

Οι ΣΔΙΤ στην Ιταλία:

- [Ministry of Finance](http://www.utfp.it/default_eng.htm) (http://www.utfp.it/default_eng.htm)

Πληροφοριακό υλικό από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών:

- [United Nations Economic Commission for Europe, PPP Alliance](http://www.unece.org/ie/ppp/)
(<http://www.unece.org/ie/ppp/>)

